

СТАН І РОЗВИТОК ВНУТРІШНІХ АВІАЦІЙНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ УКРАЇНИ

Розглянуто динаміку обсягів внутрішніх авіаційних пасажирських перевезень України та визначено основні тенденції їх розвитку.

Ключові слова: внутрішні пасажирські авіаційні перевезення, структура попиту авіаперевезень пасажирів.

Рассмотрена динамика объемов внутренних авиационных пассажирских перевозок Украины и определены основные тенденции их развития.

Ключевые слова: внутренние пассажирские авиационные перевозки, структура спроса авиоперевозок пассажиров.

The dynamics of volumes of internal air passenger transportations of Ukraine and certainly basic their progress trends is considered.

Keywords: internal passenger air transportations, pattern of demand of carrying passengers.

Постановка проблеми. Внутрішні авіаційні пасажирські перевезення є важливою складовою системи авіаційних пасажирських перевезень України. Тому дослідження особливостей та виявлення тенденцій розвитку внутрішніх авіаційних пасажирських перевезень необхідне для визначення факторів, що впливають на розвиток загального обсягу пасажирських перевезень України.

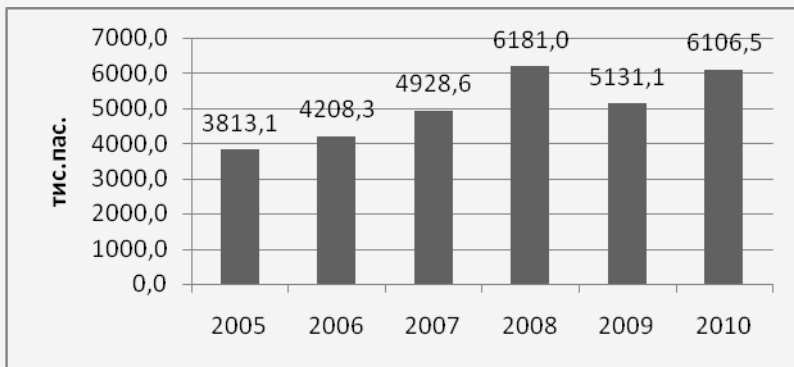
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковими дослідженнями щодо ефективності функціонування транспорту в цілому, та повітряного транспорту зокрема, займалися такі вітчизняні та зарубіжні дослідники, як Яценко Л.А., Мірошніков А.В., Афанасьєв В.Г., Юн Г.М., Коба В.Г., Кулаєв Ю.Ф., Мова В.В., Загорулько В.М., Полянська Н.С., Бугайко Д.О., Костроміна О.В., Кононова Л.М., Марінцева К.В., Овсак О.П., Носенко В.В., Городецька Л.О., Петровська С.В., Матвєєнко Г.Б., Новікова А.М, Тульчинська С.О., Карпунь О.В. Згадані вище вчені зробили вагомий внесок в розвиток теоретичних, методологічних та організаційно-економічних засад функціонування авіаційного транспорту, проте на сьогодні відсутнє дослідження стану внутрішніх авіаційних пасажирських перевезень України на сучасному етапі та їх вплив на загальний обсяг авіаційних пасажирських перевезень.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Стан та розвиток внутрішніх авіаційних пасажирських перевезень України на сучасному етапі. Виявлення взаємозв'язку внутрішніх та міжнародних авіаційних пасажирських перевезень.

Мета статті. Проаналізувати стан та розвиток внутрішніх авіаційних пасажирських перевезень України на сучасному етапі. Виявити взаємозв'язок внутрішніх та міжнародних авіаційних пасажирських перевезень.

Виклад основного матеріалу. Український ринок авіаперевезень

протягом 2010 року демонстрував стабільні темпи відновлення втрачених в період кризи позицій. Особливо успішно розвивався ринок пасажирських авіаперевезень: за статистичними даними управління фінансово-економічного регулювання Державіаадміністрації за підсумками 2010 року 32 вітчизняним авіакомпаніям вдалось подолати, як і в докризовому 2008 році, шестимільйонну позначку (рис. 1).

Рисунок 1. Динаміка обсягів пасажирів, перевезених авіакомпаніями України за 2005-2010рр.

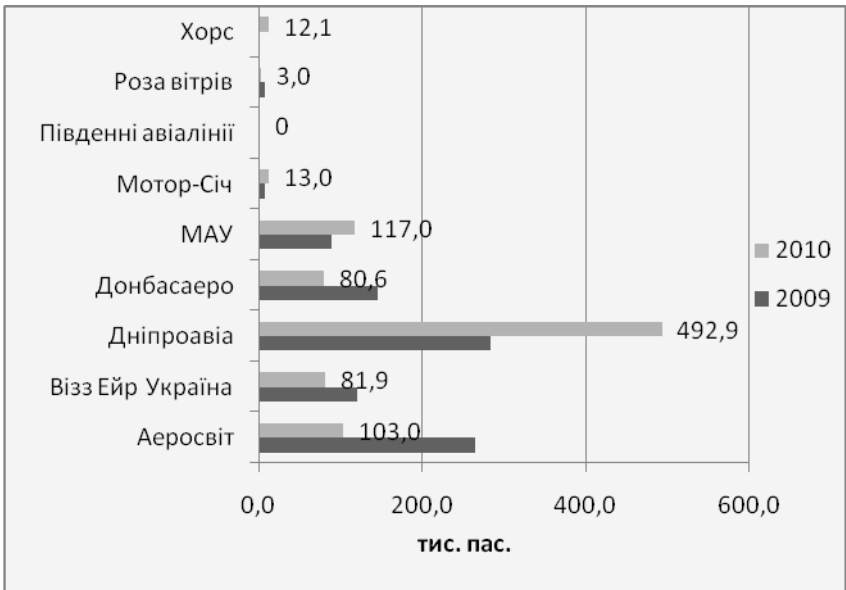
На рис. 2 показано динаміку структури обсягів пасажирів, перевезених авіаційним транспортом України на внутрішніх та міжнародних лініях за 2005-2010рр.

Рисунок 2. Динаміка обсягів пасажирів, перевезених авіакомпаніями України на внутрішніх та міжнародних лініях за 2005-2010рр.

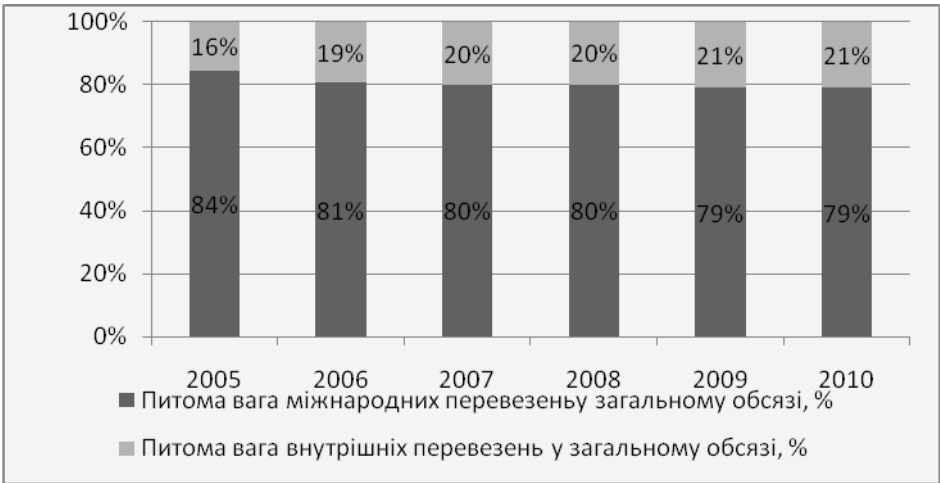
З рис. 2 видно, що значне збільшення загальних обсягів пасажирських перевезень забезпечено, перш за все, за рахунок розвитку сектора міжнародних повітряних перевезень.

Що стосується пасажирських авіаперевезень на внутрішньому ринку, у 2010 році кількість перевезених пасажирів майже досягла минулорічного рівня та склала 962,2 тис.пасажирів, з яких 93,9 відсотка перевезено регулярними рейсами. Регулярні польоти між містами України здійснювали 8 авіакомпаній за 20 маршрутами до 13 міст (рис.3.). При цьому слід зазначити, що майже 55 відсотків загальних обсягів перевезень на регулярних лініях у межах України у 2010 році забезпечено авіакомпанією “Дніпроавіа”, яка зосередила свої ресурси на розвиток внутрішніх перевезень та досягла більш як 70-відсоткового зростання пасажирських потоків. На сьогодні авіакомпанія “Дніпроавіа” здійснює перевезення пасажирів на внутрішніх лініях з 11 міст України. Активізувала свою діяльність на внутрішньому ринку також авіакомпанія “Міжнародні авіалінії України”, кількість перевезених пасажирів зросла порівняно з попереднім 2009 роком майже на третину. У 2010 році авіакомпанією встановлено пряме регулярне повітряне сполучення між Донецьком та Львовом, а також розпочато виконання польотів з Борисполя до Донецька та Одеси.

Рисунок 3. Обсяги регулярних внутрішніх перевезень авіакомпаніями України за 2009-2010рр.

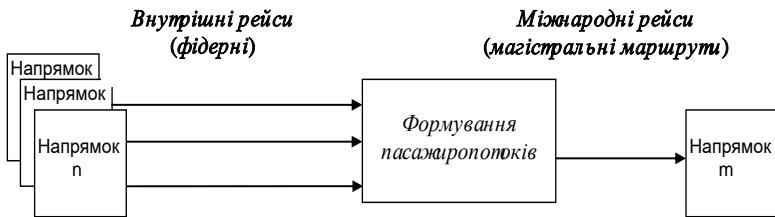
Питома вага міжнародних і внутрішніх перевезень у загальному обсязі авіаційних пасажирських перевезень України за 2005-2010рр. показана на рис. 4.

Рисунок 4. Питома вага міжнародних і внутрішніх перевезень у загальному обсязі авіаційних пасажирських перевезень за 2005-2010рр.

Розглядаючи питому вагу міжнародних і внутрішніх перевезень у загальному обсязі авіаційних пасажирських перевезень (Рис. 4.), можна зробити висновок, що за період з 2005 по 2010 роки спостерігається майже рівномірне співвідношення: у середньому внутрішні авіаперевезення складають 20%, а міжнародні - 80%.

Рівномірність цього співвідношення у динаміці вказує на те, що існує тісний зв'язок між зростанням міжнародних і внутрішніх перевезень (Рис. 5.).

Рисунок 5. Схема взаємозв'язку внутрішніх та міжнародних авіаперевезень.

На думку автора такий взаємозв'язок пояснюється тим, що міжнародні перевезення частково формуються за рахунок внутрішніх перевезень, тобто внутрішні або фідерні (feeder - від англ. feed «живити») перевезення виконують роль «постачальників» пасажирів на міжнародні рейси. Отже внутрішні перевезення є важливою складовою системи авіаційних пасажирських перевезень.

Висновки. На основі аналізу динаміки співвідношення внутрішніх та міжнародних перевезень за 2005-2010рр. визначено, що існує тісний зв'язок між зростанням міжнародних і внутрішніх перевезень. Такий взаємозв'язок пояснюється тим, що міжнародні перевезення частково формуються за рахунок внутрішніх перевезень, тобто внутрішні або фідерні (feeder - від англ. feed - «живити») перевезення виконують роль «постачальників» пасажирів на міжнародні рейси. Отже внутрішні перевезення є важливою складовою системи авіаційних пасажирських перевезень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Підсумки діяльності авіаційної галузі України. Розділ “Новини” / [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://avia.gov.ua/>. – Назва з екрану.
2. Підсумки роботи транспорту України. Розділ «Експрес-випуски» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрану.
3. Транспорт і зв'язок України: статист. збірник [Текст]/ Державний комітет статистики України. – К., 2009. – 266 с. – Вих. № 05/2-56/73.
4. Висоцька І. І. Стан та перспективи розвитку пасажирських авіаційних перевезень на внутрішніх лініях України [Текст]/ І. І. Висоцька // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. Вип. 192, т. II. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2004. – С. 569–575.
5. Висоцька І. І. Аналіз існуючого механізму регулювання пасажирських авіаційних перевезень на внутрішніх лініях України [Текст]/ І. І. Висоцька // Економіка і управління: Наук. журнал. – К. : КУЕТТ, 2004.– Вип. 6. – С. 238–243.
6. Висоцька І. І. Управління витратами авіакомпанії при здійсненні регулярних внутрішніх пасажирських перевезень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» /І.І.Висоцька. – К., 2009.– 21 с.